

ALLIANSN

VÄRNAMO KOMMUN

Mål och budget år 2025 med plan år 2026-2027

2024-05-23

Innehåll

Kommunstyrelsens ordförande har ordet.....	2
1. Alliansens budgetförslag.....	3
1.1 Alliansens satsningar.....	3
1.2 Uppdrag	4
2. Vision, mål och styrning.....	6
2.1 God ekonomisk hushållning.....	8
2.2 Övergripande mål	8
2.3 Finansiella mål.....	9
2.4 Intern kontroll.....	9
3. Finansiella förutsättningar.....	10
3.1 Ekonomisk utveckling.....	10
3.2 Befolkningsutveckling	10
3.3 Skattesats, skatteintäkter och statsbidrag.....	11
3.4 Prisutveckling och personalkostnader	11
3.5 Pensionskostnader.....	12
3.6 Avskrivningar.....	12
3.7 Finansiella intäkter och kostnader	12
3.8 Centrala potter.....	12
4. Budgetanslag 2025	13
5. Driftbudget och verksamhetens nettokostnader	14
6. Verksamhetens nettodriftskostnad.....	14
7. Investeringsbudget	15
8. Likviditet och finansiering av investeringsbehov.....	16
9. Avstämning mot finansiella mål	16
10. Balansbudget.....	17
11. Tidigare uppdrag	18
12. Bilagor.....	19

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

I budget för år 2025 med plan 2026–2027 fortsätter Alliansen att färdigställa de pågående satsningarna inom förskola, skola, omsorg och föreningsliv samtidigt som vi tillskjuter pengar till kommunens kärnverksamhet.

Budgeten är framtagen i en tid där svensk ekonomi är i en lågkonjunktur. Prognoserna från Sveriges kommuner och regioner (SKR) visar på att ekonomin börjar återhämta sig under år 2025 men att Värnamo liksom majoriteten av Sveriges kommuner fortsätter tappa invånare och därmed skatteintäkter. Alliansen fortsätter satsa för framtid och tillväxt då det är avgörande för näringslivet och kommunens attraktionskraft.

Under det innevarande året kommer vi behöva fatta tuffa politiska beslut för att säkerställa kvalitén i våra verksamheter. I budgeten kompenseras nämnderna för ökade löne- och kapitalkostnader samt hyreskostnader vid ny- och ombyggnation. Trots stora compensationer behöver nämnderna med hänsyn till omvärldsläget effektivisera sina verksamheter för att kunna bibehålla samhällsservicen i hela kommunen.

En förutsättning för att kommunen ska kunna fortsätta den mänskliga tillväxten i hela kommunen är att befolkningen ökar. Detta vill vi realisera genom att kommunen som helhet erbjuder goda förhållanden för alla som lever och verkar här. Det uppnås genom en attraktiv bostadsutveckling, en meningsfull fritid med fokus på kultur och föreningsliv, utbildnings- och karriärmöjligheter i kombination med en tillgänglig och kvalitativ välfärd i hela kommunen.

Näringslivet är en viktig förutsättning för att kunna säkerställa välfärd i hela kommunen och under det gångna året har vi ökat dialogen med näringslivet, gjort fler besök i såväl näringsliv som inom våra egna kommunala verksamheter och påbörjat en resa där näringslivet ges en större roll inom kommunens ansvarsområden. I slutet på maj 2024 presenterades svenskt näringsliv sin övergripande mätning för det lokala företagsklimatet. Insatserna och arbetet vi påbörjat under 2024 har gett resultat, men vi sitter inte nöjda!

Tobias Pettersson (M)
Kommunstyrelsen ordförande

1. Alliansens budgetförslag

1.1 Bakgrund

De gångna åren har präglats av stora utmaningar, inte minst med kopplingar höga räntor, inflation och ett minskande befolkningsunderlag. Detta är utmaningar som Värnamo kommun delar med många av landets kommuner. Det minskade befolkningsunderlaget bidrar till minskade skatteintäkter och innebär att allt färre ska försörja allt fler. Genom en ansvarsfull politik fortsätter Alliansen att utveckla Värnamo kommun.

1.2 Alliansens satsningar

Våra kommunala verksamheter ska alltid arbeta för att utveckla och skapa smarta arbetssätt vilket ger såväl våra medborgare som medarbetare en värdefull vardag och arbetsdag. Alliansen fortsätter att prioritera insatser för att sänka sjukskrivningstalen och öka vår attraktivitet som arbetsgivare.

Som ett led i bättre styrning och ledning inom kommunens verksamheter, har samarbetet mellan förvaltningarnas ledningsgrupper utökats och stärkts under innevarande år i syfte att uppnå ett tydligare koncerntänk i hela organisationen, detta arbete behöver fortsätta. En viktig framgångsfaktor för att vara en attraktiv arbetsgivare är delaktighet vilket kräver ett inkluderande och tillåtande arbetssätt, "högt i tak" och nära samarbete mellan chef och medarbetare.

Genom att använda nya smarta arbetssätt och öka användningen av ny, digital teknik skapar vi förutsättning för verksamhetsutveckling som möter framtiden. För att klara den demografiska utmaningen där allt färre ska försörja allt fler måste vi kartlägga och säkerställa att vi använder våra medarbetares kompetenser på bästa sätt.

En av de stora utmaningarna kopplade till budget hos våra stora nämnder är den flexibilitet som är nödvändig för att möta det sjunkande elevunderlaget för våra skolor, ökade kostnader för placeringar av barn och unga i SIS och HVB-institutioner och en åldrande befolkning.

I samband med budget 2025 gör Alliansen bland annat följande satsningar:

- Skattesatsen, 21,52 %, är oförändrad i vårt förslag till budget
- Kommunstyrelsen, inrättandet av en Innovationspott om 2 miljoner kronor för att stimulera förändrade arbetssätt och innovativa idéer som bidrar till en effektivare förvaltning.
- Kommunstyrelsen - personalutskottet, satsning om 1 miljon kronor för insatser kopplade attraktiv arbetsgivare och minskade sjukskrivningstal.
- Barn- och utbildningsnämnden, anslag om 450.000 kronor för att bibehålla och utveckla antalet elevplatser inom kulturskolan.
- Barn- och utbildningsnämnden, anslag om 3 miljoner under år 2025 för fortsatta satsningar för likvärdig utbildning och delningstal.

- Barn- och utbildningsnämnden, ramökning om 5 miljoner för att bibehålla landsbygdsskolor och "nattis".
- Omsorgsnämnden, anslag om 9 miljoner för äldreomsorgssatsning med fokus på säbo och hemtjänst.
- Medborgarnämnden, anslag om 200.000 kronor för att inrätta en social fond.
- Teknik- och fritidsnämnden, anslag om 300.000 kronor för ökat anläggningsbidrag till föreningar med egna verksamhetslokaler.
- Teknik- och fritidsnämnden, anslag om 200.000 kronor för ökat stiftelsebidrag till stiftelsen Forshedabadet.
- Samhällsbyggnadsnämnden, ramökning om 600.000 kronor till räddningstjänsten.
- Kulturnämnden, anslag om 600.000 kronor årligen under åren 2025–2027 för att bibehålla och utveckla det kulturella utbudet, exempelvis Värnamo filmhistoriska festival.
- Servicenämnden, anslag om 250.000 kronor under åren 2025 och 2026 för att arbeta med innovation och effektiv förvaltning.
- Kommunstyrelsen, ramökning om 650.000 kronor för förstärkning av löneadministration med fokus på bland annat kommunövergripande personalförmåner.
- Kommunstyrelsen, anslag om 200.000 kronor för projektet "Styr framåt".

Inför budget 2024 beslutades om ett förändrat arbetssätt för investeringsbudgeten, vilket innebar budgetramar inom de skattefinansierade investeringarna. Likt föregående år beslutar kommunfullmäktige om nämndernas totalbudgetramar per år och uppdrar till respektive nämnd att anpassa och prioritera vilka projekt som ska rymmas inom ramarna.

Alliansen avser att efter år av stora investeringar sedan fokusera på reinvesteringar av befintliga verksamhetslokaler.

1.3 Uppdrag

Enligt Värnamo kommuns målstyrningsmodell finns möjlighet att besluta om strategiska perspektiv och uppdrag till verksamheten.

- Uppdra till kommunstyrelsen att utforma rutin för nämndernas ansökan om medel från kommunstyrelsens Innovationspott. Redovisas till kommunstyrelsen senast den 30 november 2024.
- Uppdra till barn- och utbildningsnämnden att utreda förutsättningarna för att genom konkurrensutsättning öka utbudet inom yrkesinriktad vuxenutbildning för att möta arbetsmarknadens kompetensbehov. Redovisas till kommunstyrelsen senast den 30 april 2025.

- Uppdra till omsorgsnämnden att fastställa dygnersättning inom särskilt boende för äldre (SÄBO) i syfte att skapa förutsättningar för konkurrensutsättning. Redovisas till kommunstyrelsen senast den 30 april 2025.
- Uppdra till omsorgsnämnden att upprätta avtal för konceptet "trygghetsboende". Redovisas till kommunstyrelsen senast den 30 april 2025.
- Uppdra till medborgarnämnden att upprätta riktlinjer för social fond. Fondens syfte är att stimulera en meningsfull fritid för personer med socioekonomisk utsatthet. Förslaget bör ta hänsyn till regeringens satsning "Fritidskortet". Redovisas till kommunstyrelsen senast 31 december 2024.
- Uppdra till kommunstyrelsen att i samverkan med teknik- och fritidsnämnden arbeta fram en modell för volymkompensation för nya projekt/ytor från och med år 2025. Volymkompensation ska endast utgå för politiskt beslutade projekt/ytor. Redovisas till kommunstyrelsen senast den 30 april 2025.
- Uppdra till kommunstyrelsen att utforma en tillväxtkampanj tillsammans med näringslivet för att marknadsföra Värnamo kommun i syfte att öka attraktiviteten för kommunen, locka nya invånare och trygga kompetensförsörjningen. Redovisas till kommunstyrelsen senast den 30 november 2025.
- Uppdra till kommunstyrelsen att i samverkan med teknik- och fritidsnämnden avyttra byggnader som inte används för kommunal kärnverksamhet eller i så kallat strategiskt läge.

Tobias Pettersson (M)
Kommunstyrelsens ordförande

Mikael Karlsson (C)
Vice ordförande, Kommunstyrelsen

Håkan Johansson (KD)
Gruppledare, Kristdemokraterna

Fredrik Lingeskog (L)
Gruppledare, Liberalerna

2. Vision, mål och styrning

Vision

Värnamo kommun, den mänskliga tillväxtkommunen

Visionen om den mänskliga tillväxtkommunen förmedlar:

- Hållbarhet: alla räknas och varje människa är en tillgång - kommunens utveckling präglas av långsiktighet, delaktighet, tolerans och integration.
- Attraktivitet: här ska finnas möjlighet att växa som människa och företag, möjlighet till utbildning och föreningsliv, boende och arbete.
- Tillväxt: en kommun som växer och välkomnar fler medborgare och verksamheter.
- Trygghet: en mänsklig kommun som möter medborgaren med trygg omsorg genom hela livet.

Visionen är vår ledstjärna för vilket framtida Värnamo kommun vi vill se.

Under föregående budgetår togs antalet om 40 000 invånare liksom målåret 2035 bort i visionen. Anledningen är att det anses viktigare att vi växer och på vilket sätt vi växer, snarare än ett specifikt antal och år.

Befolkningsutveckling

Att säkerställa att befolkningmängden ständigt ökar i Värnamo kommun är fortsatt viktigt. Enligt de två prognoser som har tagits fram antas befolkningen fortsätta öka under hela prognosperioden och inflyttningen är den demografiska komponent som förväntas bidra till folkökningen. De två olika scenarierna visar en ökning på 50 respektive 140 nya invånare i genomsnitt per år 2023 – 2032 vilket innebär 35 100 eller 36 000 år 2032.

Kommunfullmäktiges målstyrning

Utmaningar och framtidssatsningar i en hållbar värld.

Samhället är i ständig utveckling. Gårdagens framtid är dagens verklighet, med nya samhällsutmaningar vi inte kunnat förutspå. Krig i Europa och tekniska framsteg är exempel på det. Att växla om till en hållbar utveckling är en av de största utmaningarna vi står inför.

Målstyrningsmodellen

Styrmodellen tar sikte på framtiden och våra utmaningar kommande år men även på längre sikt.

Övergripande mål, strategiska perspektiv och strategiska uppdrag är verktyg för kommunfullmäktige att styra kommunkoncernen mot visionen.

Årligen följs visionsarbetet upp och rapporteras till kommunstyrelsen med relevanta nyckeltal som jämför med läget 2015 som är basår för utvecklingsarbetet. Detta är ett underlag för justering av exempelvis övergripande mål.

Agenda 2030 och hållbarhet

Agenda 2030 är en vägledning och analysverktyg för Värnamo kommun i det lokala arbetet med att skapa ett helhetsperspektiv på samhällsutvecklingen.

En hållbar utveckling tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. Det innebär att social välfärd, ekonomisk trygghet och ekologisk balans eftersträvas för både dagens och morgondagens invånare.

Ett hus med stadig grund

En kommuns uppdrag är att erbjuda service och välfärdstjänster, utveckla och säkerställa demokrati samt att utveckla den geografiska platsen.

Kommunens mål- och resultatstyrning syftar till att alla ska kraftsamla kring det som är kommunens uppdrag, från kommunfullmäktige ut till varje medarbetare. Målstyrningens idé är att prioritera vissa områden. Därför ska målen vara få till antalet. Budgeten är en resurs som fördelas för att dels lösa grunduppdragen, dels uppnå målen.

Värnamo kommun har valt att sammanfatta styrmodellen i bilden av ett hus. Här blir vår värdegrund en stadig bas att stå på. Visionen bildar taket och visar vägen framåt. Takbjälken utgörs av FN:s globala hållbarhetsmål inom ramen för Agenda 2030. Den håller uppe vår vision och genomlyser hela vårt arbete. I huset har vi övergripande mål, strategiska perspektiv och strategiska uppdrag utifrån identifierade utvecklingsområden.

Det visionära målet gäller hela kommunkoncernen och mynnar ut i övergripande mål för mandatperioden för bolag och nämnder. Övergripande mål är tänkta att brytas ner relativt fritt i verksamheterna och släppa loss kreativitet och engagemang. Nämnd- och bolagsmål liksom de övergripande målen och visionen är därmed politiska medan utförandet är tjänsteorganisationens ansvar. I verktygslådan finns även strategiska perspektiv som kan tilldelas nämnder. Det är ett verktyg som styr hårdare och som omfattar några men inte alla nämnder. Strategiska uppdrag slutligen kan ges till nämnder och styr mer detaljerat.

Sammanfattningsvis

- Vi ska leverera kommunal service och tjänster med god kvalitet.
- Vi ska arbeta för ekonomisk hållbarhet genom kostnadseffektivisering och god ekonomisk hushållning.
- Vi ska arbeta för social hållbarhet genom att skapa tillit och delaktighet, såväl i uppdraget som i mötet med medborgaren.
- Vi ska arbeta för miljömässig hållbarhet genom att vår verksamhet bidrar till möjligheten att långsiktigt leva och bo på vår planet.
- Vi ska vara en attraktiv arbetsgivare för att långsiktigt kunna försörja organisationen med god kompetens. Alla människors lika värde är utgångspunkten för vårt uppdrag

2.1 God ekonomisk hushållning

I kommunallagen läggs fast att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Den kommunala verksamheten ska genomsyras av god ekonomisk hushållning från både ett kort- och långsiktigt perspektiv. För att säkerställa det krävs att varje generation står för de kostnader som de ger upphov till. Kännetecknande för en god kommunal hushållning är bland annat att de löpande intäkterna täcker de löpande kostnaderna och att resultatet är positivt. Kommunerna ska också ange finansiella mål för ekonomi och mål och riktlinjer för verksamheten. Målen ska vara av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

2.2 Övergripande mål

Värnamo kommuns fyra övergripande mål för mandatperioden. De övergripande målen har under året kompletterats med nämndmål och indikatorer.

En stark kommun

En stark ekonomi säkrar välfärden

Värnamo går in i en utmanade tid och många invånare och verksamheter får det tuffare ekonomiskt på grund av omvärldsläget. Värnamo kommunkoncern har en välskött ekonomi och ska fortsätta att utveckla en effektiv förvaltning, med klok användning av resurserna, för att klara kommunens uppdrag kring välfärd, demokrati och samhällsplanering. En av förutsättningarna och utmaningarna för att klara välfärdsuppdraget är delaktighet hos medarbetare och medborgare samt en trygg kompetensförsörjning.

En attraktiv kommun

En attraktiv kommun med välmående näringsliv och hållbar tillväxt

För att leva upp till visionen om den mänskliga tillväxtkommunen behöver Värnamo vara attraktivt och stimulera hållbar tillväxt. Genom välmående näringsliv och växande arbetsmarknad skapas ekonomisk hållbarhet som ger valfrihet och möjligheter att investera i välfärd, trygghet och en grönare kommun. För att klara framtidens utmaningar behöver arbetskraft och kompetens motsvara de behov som finns både inom offentlig- och privat sektor.

En grön kommun

En god miljö är grunden för vår välfärd. Värnamo ska utvecklas så att både människor och miljö mår bra.

Värnamo har stora möjligheter att agera för ett hållbart samhälle genom ett långsiktigt och målmedvetet miljöarbete. Vi har ett ansvar att föregå som gott exempel, att verka som katalysator och göra det möjligt och enklare för invånare, verksamheter och företag att ställa om och leva mer hållbart. Genom samverkan skapas en grönare kommun med hög livskvalitet och låg miljöpåverkan.

En trygg kommun

En kommun där varje invånare ges goda möjligheter att leva utifrån sina förutsättningar och att leva livet hela livet.

En trygg kommun kännetecknas av att kommunens invånare känner sig trygga i att utvecklas och söka nya möjligheter. Detta omfattar både boende, sysselsättning, levnadsmiljö och fritid. Kommunen berikas av mångfald och känslan av att alla har en plats och alla får plats. Utmanande tider kräver större ansvar. Kommunen vill därför prioritera tidiga insatser för en långsiktig och hållbar trygghet.

2.3 Finansiella mål

Kommunen har fyra finansiella mål där samtliga utvärderas över en rullande femårsperiod:

- Mål för årets resultat: årets resultat som andel av skatteintäkter, generella statsbidrag, kommunalekonomisk utjämning och fastighetsavgift ska uppgå till minst 2,5 procent.
- Mål för självfinansiering av investeringar: Årets resultat plus av- och nedskrivningar dividerat med årets nettoinvesteringar ska för den skattefinansierade verksamheten över tiden uppgå till minst 100 procent.
- Mål för låneskuld: Låneskuld som andel av skatteintäkter, generella statsbidrag, kommunalekonomisk utjämning och fastighetsavgift ska långsiktigt inte uppgå till mer än 50 procent.
- Mål för soliditet inklusive ansvarsförbindelsen: eget kapital minskat med ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser som andel av totala tillgångar ska trendmässigt öka över tiden.

2.4 Intern kontroll

Intern kontroll är en viktig del av styrning och utveckling av verksamheten. Det är också ett sätt för kommunstyrelsen att utöva sin uppsiktsplikt. Syftet och arbetet med internkontrollen framgår av reglemente för intern kontroll. Kontrollen ska säkerställa att styrelse och nämnder upprätthåller en tillfredställande intern kontroll, det vill säga att de med rimlig grad av säkerhet säkerställer att följande uppnås:

- ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter och riktlinjer.

3. Finansiella förutsättningar

3.1 Ekonomisk utveckling

Svensk ekonomi befinner sig i en lågkonjunktur. Kommunens skatteintäkter 2024 ökar inte i samma utsträckning som tidigare år. Samtidigt påverkas 2024 av fortsatt höga kostnader för framförallt pensioner. Förutsättningarna för 2025 förväntas bli bättre. Inflationen visar en nedåtgående trend och Riksbanken har börjat att sänka räntan för att stimulera ekonomin. Mindre åtstramande ekonomisk politik förväntas bidra till en återhämtning av ekonomin under senare delen av 2024 i takt med att hushållen ökar sin konsumtion. Sysselsättning och arbetade timmar förväntas öka igen från 2025 vilket påverkar kommunens skatteintäkter positivt. En lägre inflation innebär också att kommunens pensionskostnader blir lägre vilket ger ett starkare reellt skatteunderlag. Budgetförutsättningarna baseras på SKR:s cirkulär 24:27 med planeringsförutsättningar för åren 2024–2027.

3.2 Befolkningsutveckling

Antalet invånare i kommunen är en viktig faktor för kommunens intäkter i form av skatteintäkter men också för generella statsbidrag och utjämningsystemet. Det är befolkningen per den 1 november som ligger till grund för kommande års intäkter. Befolkningsutvecklingen och befolkningsprognoser är också en viktig del i kommunens planering och styrning. Värnamo kommun har de senaste åren haft en positiv befolkningsökning. 2023 bröts trenden och antal invånare minskade med 81 personer.

Budgeten för 2025 baseras på det faktiska utfallet per 2023-11-01 och en prognosticerad ökning med 32 invånare per 2024-11-01. Antal invånare förväntas öka med 86 personer fram till 2026-11-01.

Budget	Antal	
	invånare	förändring
2023-11-01 (utfall)	34 619	
2024-11-01 (prognos)	34 651	+32
2025-11-01 (prognos)	34 664	+13
2026-11-01 (prognos)	34 705	+41

3.3 Skattesats, skatteintäkter och statsbidrag

Den sammanlagda taxerade inkomsten hos alla som är mantalsskrivna i Värnamo kommun är en viktig förutsättning för det ekonomiska utrymmet att bedriva kommunal verksamhet. Eftersom det finns en långtgående inkomstutjämnning mellan landets kommuner är också inkomsten i övriga delar av landet av stor betydelse för Värnamo kommuns planering.

Prognosen i budgetförutsättningarna för Värnamo kommun baseras på SKR:s skatteunderlagsprognos i april månad.

	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2023	Prognos 2024	Prognos 2025	Prognos 2026	Prognos 2027
Värnamo	5,4%	4,8%	Prognos som för hela riket				
Länet	5,0%	5,2%	Prognos som för hela riket				
Riket	5,3%	5,8%	5,1%	2,9%	4,8%	4,1%	4,0%

3.4 Prisutveckling och personalkostnader

Kommunens verksamheter har mött omfattande prisökningar 2023 och 2024 till följd av en hög inflation. Nu visar inflationen en stark nedåtgående trend. Inför budgetåret 2025 är trycket med prisökningar därför inte lika högt. Nämnderna kompenseras normalt inte för prisökningar till följd av inflationen. Vad gäller personal- och pensionskostnader kompenseras nämnder fullt ut.

Till följd av omfattande prisökningar beslutade kommunfullmäktige i december 2022 om att öka nämndernas anslag med 31,4 miljoner kronor från 2023 (KF §209/2022). I november 2023 togs beslut om ytterligare kompensation med 22,0 miljoner kronor från 2024 (KF §184/2023). Totalt kommer nämndernas budgetramar därmed ha ökat med 53,4 miljoner 2025 för att hantera prisökningar till följd av inflationen.

Nämnd	2023	2024	Totalt
Kommunstyrelsen-KLF	1 170	195	1 365
Kommunstyrelsen- Campus	660	85	745
Teknik- och fritidsnämnd	6 010	2 115	8 125
Samhällsbyggnadsnämnd	600	275	875
Servicenämnd	190	132	322
Kulturnämnd	860	150	1 010
Barn- och utbildningsnämnd	13 775	6 059	19 834
Omsorgsnämnd	6 185	4 369	10 554
Medborgarnämnd	1 910	760	2 670
Kvarstår ofördelat för tillkommande elkostnader		7 860	7 860
Summa totalt	31 360	22 000	53 360

3.5 Pensionskostnader

Kommunens pensionskostnader visar en omfattande ökning 2023 och 2024. Den kraftiga ökningen av kommunens pensionskostnad beror dels på nya avtal från den första januari 2023, dels på prognosparametrar.

Totalt beräknas kommunens kostnader för pensioner år 2024 uppgå till 250 miljoner kronor. Från 2025 minskar kommunens pensionskostnad framförallt till följd av lägre inflation.

	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2023	Prognos 2024	Prognos 2025	Prognos 2026	Prognos 2027
Utbetalningar inkl. löneskatt (ej försäkringspremier eller avgiftsbestämd del)	40	44	67	41	40	41	41
Totala pensionskostnader inkl. löneskatt	144	158	206	250	169	162	168

3.6 Avskrivningar

Avskrivningsnivån ökar i takt med investeringar. Den senaste femårsperioden (2019–2023) har kommunen investerat för drygt 317 miljoner kronor i snitt varje år (inklusive avgiftsfinansierad verksamhet). Under samma period har avskrivningar gjorts med i genomsnitt 130 miljoner kronor per år. För den kommande treårsperioden uppgår planerade investeringar, enligt budgetunderlag 2025, i genomsnitt till 356 miljoner kronor per år.

3.7 Finansiella intäkter och kostnader

Finansiella intäkter utgörs av borgensavgifter, utdelning och ränteintäkter. För 2025 beräknas en finansiell intäkt om 15,6 miljoner kronor. Finansiella kostnader utgörs framförallt av räntekostnader. Kommunens räntekostnader kommer att öka markant kommande år dels till följd av ett högre ränteläge men i huvudsak till följd av en ökad låneskuld. För 2025 beräknas kostnader om 38,8 miljoner kronor.

3.8 Centrala potter

Vid större förändringar i nämndernas lokalanvändning ges berörd nämnd ramökning motsvarande den ökade hyreskostnaden. Detta sker i samband med att lokalerna tas i anspråk och ny hyra faktureras. Kommunstyrelsen avgör hur stor budgetkompensation som ska ges efter framställan i varje enskilt fall. All lokalförsörjning ska ske genom tekniska förvaltningens försorg. Från och med 2024 ges budgetkompensation för hyresökningen med 80 till 100 procent avseende nya och tillkommande projekt.

Förutom potter för löneökningar och hyreskompensation finns centrala potter avsatta för oförutsedda behov, innovation samt medel för folkhälsa och social hållbarhet. Anslagna medel för kommunstyrelsen att fördela ut till nämnder uppgår till 8 miljoner kronor för 2025. Det finns också en miljon kronor i anslag avseende insatser för Värnamo kommun som en attraktiv arbetsgivare.

4. Budgetanslag 2025

Samtliga budgetramar har justerats med uppräknig arvoden förtroendevalda, kapitaltjänstkostnader, löneökningskompensation, hyreskompensation samt förändring antal barn/elever inom skola och förskola. Nedan sammanställs tillkommande budgetanslag i budgetram 2025, för fördelning per nämnd se bilaga 1, "Driftbudget 2025–2027".

Tillkommande budgetanslag 2025 (tkr)	2025
Barn- och utbildningsnämnden förstärks med medel för fortsatt satsning för likvärdig utbildning och delningstal 2025	3 000
Barn- och utbildningsnämnden förstärks med medel för att bibehålla landsbygdsskolorna och "nattis"	5 000
Barn- och utbildningsnämnden förstärks med medel för att bibehålla och utveckla kulturskolans verksamhet.	450
Omsorgsnämnden förstärks med medel till äldreomsorgen med fokus på SÄBO och hemtjänst	9 000
Medborgarnämnden förstärks med anslag för social fond	200
Samhällsbyggnadsnämnden, räddningstjänsten ramökning	600
Kulturnämnden förstärks med medel för att bibehålla och utveckla det kulturella utbudet	600
Servicenämnden förstärks med medel för innovation	250
Ökning av anläggningsbidrag till föreningar genom teknik- och fritidsnämnden	300
Ökning av stiftelsebidrag till Forshedabadet genom teknik- och fritidsnämnden	200
Kommunstyrelsen/ kommunledningsförvaltningen förstärks med medel för löneadministration	650
Kommunstyrelsen/ kommunledningsförvaltningen förstärks med projektmedel "Styr framåt"	200

Kommunstyrelsen får också ett effektiviseringskrav om totalt 2,5 miljoner kronor över en treårsperiod. (1,5 miljoner 2025, 0,5 miljoner 2026 och 0,5 miljoner 2027)

5. Driftbudget och verksamhetens nettokostnader

Driftbudget (tkr)	2024	2025	2026	2027
Verksamhetens nettodriftkostnad exklusive avskrivningar	-2 270 458	-2 261 276	-2 299 756	-2 378 531
Av- och nedskrivningar	-170 714	-192 600	-206 000	-218 800
Verksamhetens nettodriftkostnad	-2 441 172	-2 453 876	-2 505 756	-2 597 331
Skatteintäkter	1 965 213	2 058 508	2 143 471	2 229 466
Kommunal ekonomisk utjämning och fastighetsavgift	504 211	491 214	491 490	491 876
Finansnetto	-23 329	-23 218	-30 642	-34 539
Resultat	4 923	72 628	98 564	89 472
Andel av skatteintäkter, utjämning och fastighetsavgift	0,2%	2,8%	3,7%	3,3%

6. Verksamhetens nettodriftskostnad

Budgetramar (tkr)	2024	2025	2026	2027
Barn- och utbildningsnämnd	984 074	1 020 844	1 014 206	1 013 866
Omsorgsnämnd	709 938	730 927	722 562	723 197
Medborgarnämnd	165 001	169 846	169 881	169 716
Teknik- och fritidsnämnd	113 872	120 791	120 811	120 931
Samhällsbyggnadsnämnd	68 292	71 124	71 099	71 139
Kulturnämnd	36 305	37 567	37 730	37 893
Servicenämnd	46 169	51 682	51 702	51 472
Överförmyndarnämnd	2 327	1 933	1 939	1 945
Kommunstyrelse - Campus	25 419	26 036	25 985	26 049
Kommunstyrelse - KLF	105 750	108 180	107 256	107 747
Kommunens revisorer, fastställda av KF	1 658	1 677	1 696	1 715
Summa driftbudget nämnder	2 258 805	2 340 607	2 324 867	2 325 670

7. Investeringsbudget

Investeringsbudget 2025 och investeringsplan 2026-2029 (tkr)	2025	2026	2027	2028	2029
Skatttefinansierade investeringar	272 310	231 447	232 245	217 400	201 052
Investeringar mark & exploatering	60 950	110 900	91 700	126 900	33 100
Avgiftsfinansierade investeringar	89 300	91 200	63 700	80 200	97 200
Totala bruttoinvesteringar	422 560	433 547	387 645	424 500	331 352
Inkomster mark & exploatering	-43 000	-53 000	-53 000	-38 500	-20 000
Inkomster VA-anläggningsavgifter	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000
Summa inkomster investeringar	-52 000	-62 000	-62 000	-47 500	-29 000
Nettoinvesteringar	370 560	371 547	325 645	377 000	302 352
Nämndernas investeringsbudget 2025 och investeringsplan 2026-2029	2025	2026	2027	2028	2029
Teknik- och fritidsnämnd	214 998	183 020	185 795	159 320	155 120
Barn- och utbildningsnämnd	25 300	17 000	17 000	17 000	17 000
Omsorgsnämnd	9 500	10 017	8 000	8 000	8 000
Medborgarnämnd	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200
Samhällsbyggnadsnämnd	4 172	4 835	6 500	11 120	5 360
Kulturnämnd	3 900	1 600	1 600	1 600	1 600
Servicenämnd	8 000	8 140	7 650	14 810	8 200
Kommunstyrelse/Campus	950	800	600	450	800
Kommunstyrelse/ kommunledningsförvaltning	4 290	4 835	3 900	3 900	3 772
Summa nämnder	272 310	231 447	232 245	217 400	201 052

8. Likviditet och finansiering av investeringsbehov

Kassaflödesbudget visar det förväntade flödet av in- och utbetalningar under året samt likvida medel vid årets slut.

Kassaflödesbudget (mnkr)	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Likvida medel vid årets början	100	100	100
Medel från årets resultat	73	99	89
Medel från årets avskrivningar	193	206	219
Årets investeringar (skattefinansierade)	-272	-231	-232
Årets investeringar (exploatering)	-61	-111	-92
Årets investeringar (avgiftsfinansierade)	-89	-91	-64
Årets investeringsinkomster (exploatering)	43	53	53
Årets investeringsinkomster (avgiftsfinansierade)	9	9	9
Försäljning fastigheter	10	10	10
Nya lån/amortering	95	57	7
Likvida medel vid årets slut	100	100	100
Låneram utifrån åtagande investeringsbudget	1 400	1 460	1 470

9. Avstämning mot finansiella mål

Värnamo kommun har fyra finansiella mål som utvärderas över en femårsperiod.

	2023	2024	2025	2026	2027	genomsnitt
Årets resultat (>2,5 %)	1,8%	0,2%	2,8%	3,7%	3,3%	2,4%
Mål självfinansiering (100 %)	34%	25%	84%	115%	115%	43%
Mål låneskuld (max 50 %)	22%	53%	55%	55%	54%	48%
Mål soliditet (stigande trend)	37%	33%	33%	34%	35%	35%

Resultatmålet ligger i nivå med målvärdet över perioden trots mycket låga resultat 2023 och 2024 till följd av starkare resultat från 2025.

Målet för självfinansiering av investeringar till den skattefinansierade verksamheten nås inte över perioden. Detta beror på att kommunen har en förhöjd investeringsnivå under åren 2022 till 2025 med flera stora projekt avseende byggnation av skolor, förskolor och en fotbollsarena. Från 2026 förväntas målet att uppnås. Utfallet behöver därför ses sammantaget med målet för låneskulden.

Målet avseende kommunens låneskuld är tillfälligt förhöjt för att finansiera stora planerade investeringar åren 2022 till 2025. Låneskulden uppgår maximalt till 55 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Från 2026 är målsättningen att låneskulden succesivt ska minska över tiden och närma sig den långsiktiga målsättningen om 50 procent.

Målet är att kommunens soliditet trendmässigt ska stärkas över tiden. Efter en tillfällig nedgång till följd av höga investeringsvolymerna kommer soliditetsmålet att stärkas igen.

Utvärdering av finansiella mål baseras på förutsättningen att investeringar i sin helhet genomförs de år de är planerade i budget och plan.

10. Balansbudget

Balansbudget (mnkr)	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Anläggningstillgångar	3 559	3 788	4 016	4 184
Finansiella anläggningstillgångar	25	25	25	25
Bidrag till statlig infrastruktur	9	9	9	9
Omsättningstillgångar	454	450	450	450
Summa tillgångar	4 047	4 272	4 500	4 668
Eget kapital	1 889	1 962	2 060	2 150
Avsättningar	116	116	116	116
Långfristiga skulder	1 392	1 495	1 551	1 559
Kortfristiga skulder	650	700	772	844
Summa kapital och skulder	4 047	4 272	4 500	4 668

11. Tidigare uppdrag

I budget 2024 gav Alliansen flera uppdrag. Nedan följer en kort sammanfattning av nuläget för respektive uppdrag.

- **Stärka Värnamo kommun som en attraktiv arbetsgivare** ✓
Återrapportering: Slutrapport 2024
Ansvar: Kommunstyrelsen
Syfte: Projekt för att stärka Värnamo kommun som en attraktiv arbetsgivare
Status: En projektplan är framtagen och beslutad av personalutskottet. Projektet genomförs under 2024 och återrapporteras första halvåret 2025. Arbetet redovisas löpande till personalutskottet.
- **Folkhälsa och social hållbarhet i Värnamo kommun** ✓
Återrapportering: Slutrapport 2023
Ansvar: Medborgarnämnden, Omsorgsnämnden och Barn- och utbildningsnämnden
Syfte: Ökad folkhälsa och insatser för social hållbarhet i Värnamo kommun
Status: Rapporten presenterades för KS i december 2023.
- **Centralisering av inköp och samordning av datorer, läsplattor och tillbehör** ✓
Återrapportering: 2023-12-31
Ansvar: Servicenämnden
Syfte: Uppnå en effektivare förvaltning och ökad hållbarhet
Status: Uppdraget har förlängts för återrapportering till KS senast december 2024
- **Samordning av IOT (Internet of things)** ✓
Ansvar: Servicenämnden
Syfte: Effektivare förvaltning för kommunens nämnder med hjälp av digitala lösningar.
Status: Tjänst tillsatt på IT-avdelningen för datadriven utveckling.
- **Resurs för tidiga samordnade insatser (TSI)** ✓
Ansvar: Medborgarnämnden
Syfte: Tidigt fånga upp barn och unga som riskerar att hamna i olika former av utanförskap
Status: TSI-samordnare anställd sedan december 2023. Samordning och insatser har kommit i gång.
- **Rutin för framskrivning av investeringsbudgetramar** ✓
Ansvar: Kommunstyrelsen
Status: Rutin fastställdes under hösten 2023
- **Utreda förutsättningarna för ytterligare en familjecentral i Värnamo kommun.** ✓
Ansvar: Medborgarnämnden
Status: Medborgarnämnden har under våren 2024 tillsammans med Region Jönköpings län startat upp en ny familjecentral i Rydaholm.

- **Hbtq-diplomering via region Jönköpings län för personal inom elevhälsan** ✓
Ansvar: Barn- och utbildningsnämnden
Status: Barn- och utbildningsnämnden har genom Region Jönköpings län påbörjat utbildningsinsatser för personal inom elevhälsan.
- **Genomlys kommunens verksamheter i syfte att säkerställa att ingen osund konkurrens förekommer.** ✓
Ansvar: Kommunstyrelsen i samverkan med Värnamo näringsliv
Status: Arbetet ska påbörjas under hösten 2024
- **Konkurrensutsätta fler tjänster eller verksamheter som kan lösas effektivare av föreningar eller företag.** ✓
Ansvar: Samtliga nämnder
Status: Uppdragets innebörd har förtydligats till kommunens ledningsgrupp och kommunstyrelsen har uppdragit till kommunledningsförvaltningen att ta fram modell för införandet av utmaningsrätten.

12. Bilagor

Bilaga 1: Driftbudget 2025–2027

Bilaga 2: Investeringsbudget 2025 samt investeringsplan 2026–2029

Bilaga 3: Resultat-, Balans och Kassaflödesbudget 2025-2027